

patul pustii erau și când i-am făcut atent regulamentul lor de serviciu, mă priveau cu ochii de vite, zicând că n-am dreptul să-i apostrofăm. *Impresia mea e, că jandarmii din ură au început pe jărani.*

Procurorul cere ca luând în considerare că sursa martorului stă în flagrantă contradicție cu declarațiile jandarmilor și a martorilor ascultați în fața sa, să nu s'admită la jurământ.

Aparatorul L. Fațecăș: On. tribunal; Nu e cazul în procesul acesta, că acuza vine să se bazeze pe toți martorii cari nu mărturisesc în fața lui. Martorul de față, om inteligent, un om onorabil, tot ce a spus a spus cu hotărâre și nefiind nici un motiv legal pentru a i-se refuza jurământul, rog a-l admite la jurământ.

Președintele (după constatare): Trebuind să se decidă în fața lui încă cu protopretorul Csukay, șeful va hotărâ mai târziu asupra luării jurământului.

Se mai ascultă apoi un martor și fiind ora să se suspendeze dezbaterile pe după-amiază la 3.

ULTIME ȘTIRI.

Războiul Ruso-Japonez.

Teatrul luptei pe uscat.

Londra, 20 Maiu.

«Times» anunța din Tokio: Raporturile din Mandjuria vestesc că ciocnirea e în prag. Marea rusească se întinde pe un teritor de sute de mile între Jehoking și Heidozeing. În poartele bine întărite. Japonezii înaintază în trei coloane. din Kajuzeu, Csantu și Pakumeu. Din partea răsăriteană a teatrului de războiu, japonezii, cari s'au retras din Tunguan și Ksi-ling, s'au grupat întâiu Vangkaocien și apoi Ghuraj, mai târziu s'a retras spre răsărit, așa că frontul lor acum e Liuoken, la distanță de sute de mile de Vangkaocet.

Varșovia. În strada Mediowale s'a arestat doi tineri cari așteptau trecerea guvernului general al Varșoviei, și ale căror pașuri păreau suspecte. În momentul arestării, unul din cei doi indivizi a lăsat căzând o bombă. Cei doi polițiști și unul din tineri au fost uciși; 17 persoane au rănit.

Când am scăpat din încurcătura liniilor vagoanelor, cari se încrucișau în stație, am ridicat de pe bancă și rezemându-mi în ea înfierbântată de căldura vagonului, am avut o privire obosită asupra Bărladului. Pe lângă pavară care începe din gară și merge îndreptându-se spre centrul orașului, un convoi de jărani cu capetele plecate, se trăgăna încet pe o targă purtată de patru oameni și acoperită cu un țol gros și de nepătruns. În urma lor măstăreau mantalele jandarmilor, ear în bășchișorul de soare am văzut strălucind, ca un soare, tășuri de săbii, amenințătoare.

H A Z.

— Cine e, mă rog, domnul ăla cu pantalonii scurți și cu șapcă?

— Este profesor la școala de velocipedie.

— Înțeleg: este cum s'ar spune, un velocipedagog.

Tatăl lui Gogu își muștrulește fiul spusându-i:

— Trebuie să muncești, mititelule; toată viața trebuie să câștigi astăzi parale. Nu poți trăi absolut nimic fără bani.

— Ba, răspuse Gogu, poți face datorii.

La restaurant.

X. — Vezi, amico, femeia dela masa din dreapta. Era să fie nevasta mea.

Y. — Și de ce nu e?

X. — Pentru un singur cuvânt, închis. Când i-am spus dacă vrea s'o iau în căsătorie, ea mi-a zis: „nu“!

ȘOVINISM ORÎ CONFESIONALISM?

Dacă aruncăm o privire peste politica partidelor maghiare din dietă față de naționalități, și în special față de Români, fără multă încordare observăm, că niziunile tuturor sunt desnaționalizarea noastră. În lăcomie se întrec unii pe alții, după-cum s'a putut observa și din invinovățirea ce s'o făcuseră reciproc nu de mult Bánffy și Tisza referitor la cunoscutul proiect al lui Berzeviczy.

Scopul de a maghiariza l'au avut toate guvernele începând cu bătrânul fost căpitan Tisza, și ajungând la apogeu sub fiul tată-ne-său. De astădată au tăbărit cu toată puterea asupra școlilor noastre, voind astfel să înceapă dela tinărele odrasle, bătând de pe acuma bucurie, că următorul genunchi de români nu va vorbi altă limbă decât dulcea lor «teremtelle».

Nu va merge chiar ușor, după-cum cred Domniile lor. Totuși, în fața acestui atac nu poate fi român de bine, care să nu fie îngrijorat. Protestat-a solemn și cu toată rezoluția biserica și neamul prin rostul Ilustrilor nostri Prelați. Protestează cu toată tăria cuvântului deputații naționaliști români în dietă, pe cari îi considerăm de-aî întregii românimi de sub coroana Stului Ștefan.

Zădarnice sunt însă toate jertfele, toate protestările și memorandele clasice, dacă în viața noastră românească altmintea ne afirmăm, dacă se face chiar contrarul, și dacă noi singuri și de bună voie ne punem la dispoziție pielea să ni-o jupuiască.

Astfel de cazuri triste vor fi mai multe. Nu le cunosc. Cunosc însă unul, pe care nu-l pot trece cu vederea. Nu, pentru-că de-o parte observ în el despicarea școlilor noastre gr.-or. confessionale de aici, (ca să nu-l zicem confessionalism) clasificate și de inspectoratul regesc cu bun și laudabil, ear de alta, și ceea-ce mă doare mai mult — periclitarea intereselor noastre școlare-naționale de aici.

Rog, să nu mi-se considere de confessionalism sau personalism, pentru-că pășesc în forma aceasta în publicitate. Nu sunt dintre cei preocupați. Spun numai triste adevăruri. Mă subscriu, deci răstoarne-le cine poate!

Ca să fiu înțeles.

Comuna noastră Izvin este una dintre cele mai curate comune românești din ctul Timiș. Materialicește bine situată. După confesiune circa $\frac{9}{10}$ gr.-orientali și $\frac{1}{10}$ parte gr.-catolici. Avem 2 școli confessionale gr.-or. Până aci a fost și una confessională gr.-cat.

Fiind frații gr.-catolici prea puțini și săraci ca să poată susține o școală, ear progresul în învățământ în proporție cu salariul de 8 fl. și ceva lunar, au fost siliți ca să închidă școala. Intre astfel de împrejurări puținei copii — de toți 10 la număr — rămași fără școală, au fost dispuși la școlile noastre confessionale. I-am primit ca și pe frați și tractat ca și pe ai noștri lungă vreme. În 15 l. c. st. n. ne trezim, că copiii sunt luați dea școlile noastre, din motivul că în 16 l. c. st. n. se va ținea cu dânșii examenul final în cancelaria oficiului parochial gr.-cat. — fiind școala închisă — sub prezidiul părintelui Dr. Pop, tot părintele fiind și învățător substitut, de și au învățătoare calificată!

Împrejurarea aceasta de sub alineatul de mai sus numai spre ilustrare, altminteri... câtă dobândă, atâta pagubă!

Concedem, că chestia școlii sistate a fraților gr.-catolici trebuie să se aranjeze

odată, deși după a mea părere cu sistarea ar trebui să fie arangiată. Modul însă, în care s'a contemplat și contemplează arangierea ne jignește pe noi, ca și pe conștienți și frați de un sânge. Arangierea poate Bánffy ar fi contemplat-o mai pe placul lui.

Cauza altminteri nu e chiar proaspătă. Dăinuște, după-cum am petrecut-o cu atențiunea, de 2—3 ani. Și în acest restimp Veneratul Ordinariat din Lugos — la insistința părintelui Dr. Pop — a contemplat numai 2 modalități de arangiere: schimbarea caracterului confessional în comunal sau de stat. Cel dintâi nu s'ar fi putut, numai »de nobis sine nobis«. Va merge mai ușor al doilea. Dictum, factum! Mai mare mi-a fost mirarea, când cetesc cercetarea inspectoratului regesc din Timișoara — trimisă antisfietei comunale, de-a insista pe lângă reprezentanța politică pentru votarea unui ajutor etc. pentru școala de stat — în care cercetare în șirul prim stă că: *Veneratul ordinariat din Lugos sub nrul 2258 din 3 Noiembrie 1904 și-a dat învoirea la statificarea școlii confessionale gr. catolice din Izvin!!*

Cu aceasta cugetă Ven. ordinariat și părintele Dr. Pop că-i mântuit greco-catolicismul în Izvin, ceace o dovedesc mai în jos!

Oare atât din punct de vedere național cât și confessional, nu era mai corect să se contempleze modalitatea a 3-a — ca să n'o punem în locul prim — anume: un înțeles cu organele noastre confessionale române pentru primirea puținei elevi în școlile noastre? Imi aduc aminte de un act trimis înainte cu câțiva ani dela Oradea-mare la Arad. — Oradea e cam departe de Lugos, și totuși prinde... deci astfel nu se putea.

Sau dacă pe lângă toate svircolirile nu se putea susține caracterul confessional al școlii, să se fi lăsat în știrea legii instrucțiunii publice, care și așa se îngrijește, ca confesiunea fără școală să cerceteze școala confesiunii conlocuitoare, fiind elevii provăzuți în cele religioase de preotul lor, iar nu să se arunce chiar de sus măr de ciartă între frații, cari până aci trăiau în armonie; și să se samene neghină în grăul curat din Izvin.

Nunc venio ad pulcherrimum. Pertractările pentru arangiere continuă mai departe. Se cere învoirea comunei bisericesti gr. catolice din Izvin. Părintele Dr. Pop a și formulat dorința, pe care credincioșii Sfinției Sale încă n'o cunosc. E destul, că în ședința reprezentanței comunei bis. gr. cat. române din Izvin în ziua de 14 a l. c. st. n. s'a luat un *protocol unguresc*, provăzut cu clausula (tradusă pe românește): *»Acest protocol se face în 3 exemplare, pentru parochie, pentru ordinaria și pentru inspectorul regesc, și după-ee s'a explicat și tâlmăcit credincioșilor în românește, s'a scris«,* — care protocol însă li se va explica și tâlmăci, și se va subscrie numai după-ce vor găta sârmanii cu plivitul grăului.

Scot din lungul cuprins din literă în literă următoarele: *»A helybeli gör. keleti iskolában áttérés: veszély nélkül nem iskolázthatjuk. Az állami iskola minnél előbb való megnyitását óhajjuk.«*

Atestat de paupertate pentru un Dr. iuris canonici!

Oare să admită un român, fie cât de slab, că confesiunea gr. catolică e mai periclitată în o școală confessională gr. ort. română, decât în o școală de stat??

Cam de-odată atâta!

REGATUL ROMÂNIEI

Prospectul conversiunii

imprumuturilor de Rentă 5% din 1881/88 și 1892/93 în Rentă 4% amortibilă, precum și al emisiunii de Rentă 4% amortibilă din 1905 în valoare nominală de

100,000,000. = Mărci 81,000,000. = Lei aur 100,000,000.

Tragerile la sorți sau denunțarea înainte de 1 Aprilie s. n. 1916 sunt excluse.

Virtutea legii din 8/21 Aprilie 1905. Ministerul de finanțe române, este autorizat a converti în rentă 4% rambursabilă până la 1 Octombrie st. n. 1905, următoarele împrumuturi de rentă 5 la sută neșite la sorți, din care a rămas în circulație:

5 la sută amortibilă din 1881/8 nominal	Lei 313,482.000
5 la sută amortibilă din 1892 nominal	» 66,326.000
5 la sută amortibilă din 1893 nominal	» 44,805.000
	Lei 424,613.000

Pentru convertire se va acorda o primă în rentă 4 la sută amortibilă din 1905.

Obligațiunile mai sus menționatele împrumuturi de rentă 5 la sută vor converti în sensul că dobânda va fi redusă la 4 la sută începând de la 1 Octombrie 1905 st. n., iar amortizarea se va face pe patruzeci ani socotiți de la 1 Octombrie st. n. 1905. Titlurile convertite vor fi prevăzute cu o stampilă corăspunzătoare.

Obligațiunile stampilate primesc foi de taloane și 40 cupoane de plată la 1 Aprilie și 1 Octombrie st. n. ale fiecărui an. Convertirea obligațiunilor 5 la sută din 1892/93 se va plăti de către stat dobânda în numerar pentru timpul de la 1 Iulie până la 1 Octombrie 1905.

Titlurile stampilate vor fi ca și până acum scutite pentru totdeauna de orice taxă de timbru sau alt impozit român prezente în țară.

Plata serviciului de plată al cupoanelor și titlurilor eșite la sorți se va face în același fel, la aceleași termene și la aceleași case ca la obligațiunile 5 la sută amortibilă 1905 de care se vorbește mai jos.

Guvernul român se obligă a nu mări tragerile și a nu denunța obligațiunile stampilate în timp de 10 ani socotiți de la 1 Aprilie st. n.

Virtutea legilor din 27 Februarie (12 Martie) 1902, din 9/22 Aprilie 1903, din 12/25 Maiu 1904, din 8/21 Aprilie, 9/22 Aprilie și 9/22 Aprilie (9 Maiu) 1905. Guvernul român emite un împrumut de valoare nominală de

100,000,000 = Mărci 81,000,000 = Lei 100,000,000

Titluri de Rentă 4 la sută amortibilă din 1905 al căror capital și dobânzi sunt plătibile în aur.

Pentru acest împrumut o sumă de Franci 39.280.000 valoare nominală, Seria A, este destinată a servi pentru acoperirea deficitului bugetar de lei 17,092.722.58, provenit din gestiunea bugetară a anului 1900/1, la acoperirea cheltuielilor ocazionale de conversiunea obligațiunilor de 100.000 lei Bonuri de Tesaur 5 la sută în sumă de lei 109.80 la cumpărare de material de artilerie în valoare de 100.000 lei aproximativ, la cumpărarea unui teren pentru vârmă în București în valoare de 1,500.000 lei, iar restul de franci 38.780.000 valoare nominală, Seria B, va servi la plata primei cătră obligațiunilor de Rentă 5 la sută amortibilă din 1881 88 și 1893 cari sunt de convertit precum și la acoperirea cheltuielilor de conversiuni.

Textul noilor obligațiuni se vor reproduce în limbele românească și germană următoarele dispozițiuni.

Împrumutul va fi emis în obligațiuni la purtător fiecare a câte 405 mărci = 500 lei aur împărțite în:

Nr. de	1 obligațiune Seria A	No. 1/22000	Seria B. No. 22001/55000
"	2	" " 55001/65000	" " " 65001/80000
"	5	" " 80001/84800	" " " 84801/92000
"	10	" " 92001/93256	" " " 93257/95500

Obligațiunile vor purta în facsimile semnătura Ministrului de Finanțe, a Directorului Datoriei publice, a Casierului Central și semnătura manuscrisă a unui controlor.

Titlurile și cupoanele acestui împrumut vor fi scutite pentru totdeauna de orice taxă de timbru sau alt impozit român prezente sau viitor. Titlurile vor fi primite pentru valoarea lor nominală ca garanție la toate casele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la acele case drept numerar.

Obligațiunile acestui împrumut vor purta o dobândă de 4 la sută pe an la capitalul nominal.

Dobânzile vor începe să curgă de la 1 Octombrie st. n. 1905 și vor fi plătite din șase în șase luni, adică la 1 Aprilie și 1 Octombrie st. n. ale fiecărui an. În acest scop obligațiunile vor fi însoțite de 40 cupoane de dobânzi semestriale precum și de un talon, contra căruia se va libera la timp fără nici o plată, o foaie de cupoane de către casele însărcinate cu serviciul acestui împrumut.

Amortizarea acestui împrumut se va face pe valoarea nominală în curs de 40 ani cel mult, conform tabelului anexat la textul obligațiunilor, prin trageri la sorți semestriale, cari vor avea loc la 2 Ianuarie și 1 Iulie st. n. ale fiecărui an cu începere de la 1 Iulie st. n. 1906 data fixată pentru prima tragere.

Guvernul român se obligă a nu mări tragerile și a nu denunța acest împrumut în termen de 10 ani socotiți de la 1 Aprilie st. n. 1906.

Obligațiunile eșite la sorți vor fi plătite cu începerea de la 18 Septembrie / 1 Octombrie și 19 Martie / 1 Aprilie ce urmează fiecărei trageri în schimbul titlurilor împreună cu talonul lor precum și cu toate cupoanele având scadența după termenul rambursării.

Valoarea cupoanelor ce vor lipsi se va deduce din capitalul de rambursat.

Numerile obligațiunilor eșite la sorți la fiecare tragere împreună cu o specificare din tragerile precedente, cari nu s'au prezentat la plată, se vor publica în opt până la zece ziare străine, germane (între cari două din Berlin, unul din Frankfurt p/M și altul din Hamburg) franceze și altele. Tot în aceste ziare se va face de guvernul român orice înștiințare relativă la circulația obligațiunilor.

Cupoanele și obligațiunile scăzute se vor putea încasa, după alegerea detentorilor, la Berlin și Frankfurt pe Main și Hamburg în Mărci, la Paris și în Belgia în Franca și în București la casele Statului în lei aur cu paritățile de franci 100 = mărci 81 = lei 100.

Cupoanele neprezentate la plată se prescriu după 5 ani, iar obligațiunile eșite la sorți după trecere de 30 ani de la data scadenței lor.

În străinătate serviciul de plată al cupoanelor și obligațiunilor de Rentă 4 la sută amortibilă de 1905 se va face în mod exclusiv la Berlin la Direction der Disconto Gesellschaft și casa de bancă S. Bleichröder.

la Frankfurt p. m. la Direction der Disconto Gesellschaft.

la Hamburg la Norddeutsche Bank în Hamburg.

la Paris la Comptoir National d'Escompte de Paris.

» » Banque de Paris et des Pays-Bas.

» » Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France.

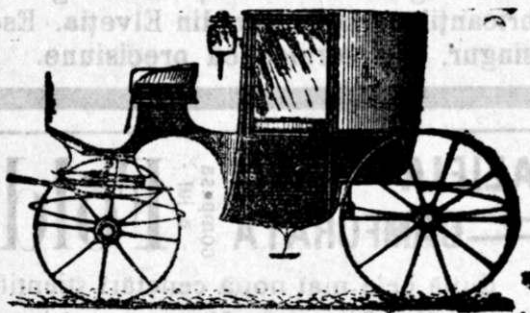
la Bruxelles la Banque de Paris et de Pays Bas.

» » Agence du Comptoir National d'Escompte de Paris și la Société française de Banque et de Dépôts și în fine la Anversa și Amsterdam la casele ce se vor desemna ulterior.

Sors
Péter

Atelier pentru fabricarea de trăsuri

Temesvár-Gyárvaros,

Három király-utca.

Recomandă publicului tot felul de **trăsuri nouă**
precum și: pregătirea de rețele pentru nisip, fetoni și care
cu prețuri foarte eftine.

Trăsuri vechi se repară imediat și eftin.

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

h n PUMPE DE FOC 958

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce a întrebuințarea de apă nesiposă ori murdară nu abzie serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cânepă din launtru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai eftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de **SACI** și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în or-ce mărime. Serviciu prompt și conștientios. - - - Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA cu vagonul pentru culna și sămănat

Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárvaros, Fő-utca 33. sz. —

DOCTORUL ALEX. M. POP

specialist în medicina internă;
consultă zilnic dela 8—12 a.m.
și dela 3—6 p. m. — în

BAILE HERCULANE

(HERCULESFÜRDŐ)

Dr Momák Döme

advocat

face cunoscut că și a mutat cancelaria advocația în

strada Karolina 8.

Deposit de mobile eftine.

Nu te feri de osteneală, ci de voești să cumperi eftin mobile tapetate, precum și vese, privește

magazinul de mobile al FRĂȚILOR WEISZBERGER

în **Arad, — Karolina-utca,**

unde cu prețuri de minune de eftine capeți obiecte ce cad în brânșă asta dela cel mai simplu până la cel mai fin.

Orî-ce concurență e eschisă!

Cu stimă: **FRĂȚII WEISZBERGER**